PRZEGLĄD PRASY Z. S. R. R. I EMIGRACJI ROSYJSKIEJ

Dodatek do Nr. 214 Codziennego Biuletynu Wydziału Prasowego M. S. Z.

Warszawa, środa 18 września 1929 r.

Z. S. R. R. A SPRAWY ZAGRANICZNE.

POLSKA A Z. S. R. R.

Proletarska Prawda 8.IX. ogłasza sprawozdanie z powitania delegacji Łańcuckiego w Kijowie. Na dworcu zebrały się kilkutysięczne tłumy. Na placu przed dworcem odbył się wiec. W imieniu okręgowej rady związków zawodowych delegację powitał Rozemblit, następnie wygłoszono mowy powitalne w imieniu robotników przemysłu sowieckiego w Kijowie. Przedstawiciel fabryki im. Łańcuckiego Karaim zakończył swoją mowę okrzykiem: „Niech żyje polska sowiecka socjalistyczna republika". Łańcucki odpowiedział mową, w której oświadczył, iż pobyt w ZSRR. przekonał delegację polską, jak prawidłowy kierunek polityki społecznej i gospodarczej obrał rząd sowiecki. Łańcucki wezwał proletarjat Kijowa do walki o socjalizm pod sztandarem partji komunistycznej i zapewnił, że w razie wybuchu wojny między Polską a ZSRR. proletarjat polski przekształci tę wojnę w wojnę domową. W imieniu proletarjatu Ukrainy zachodniej przemawiał członek delegacji Werbowyj, w imieniu komunistów polskich w Kijowie przemawiał Skarbek, który oświadczył, iż proletarjat polski odbudował most łącznikowy między proletarjacką Polską a proletarjacką Ukrainą, który był zniszczony przez burżuazję polską. W pierwszym dniu pobytu w Kijowie delegacja wzięła udział w posiedzeniu okręgowej rady związków zawodowych, w drugim — odwiedziła ukraińską Akademję Nauk i wzięła udział w wiecu, który się odbył w polskim klubie robotniczym.

Sawieckaja Biełaruś 8.IX. podaje szczegóły powitania delegacji polskiej w Mińsku. W imieniu centralnej rady związków zawodowych BSRR delegację witał prezes wszechbiałoruskiego komitetu przyjęcia delegatów polskich, Aweryn. Podczas wiecu, który się odbył na placu przed dworcem mińskim przemawiał w imieniu delegacji członek PPS lewicy Bem, który oświadczył, iż w Polsce czynione są przygotowania do napadu na ZSRR., lecz robotnicy polscy czuwają, i przekształcą wszelką wojnę imperjalistyczną w wojnę domową o światową dyktaturę proletarjatu. W pierwszym dniu pobytu delegacja wzięła udział w wiecu, zwołanym dla zademonstrowania braterskiej solidarności proletarjatu Polski, Ukrainy zachodniej i Białorusi zachodniej z proletarjatem B. S. R. R.

Proletarska Prawda 7 IX. ogłasza z okazji przyjazdu delegacji Łańcuckiego do Kijowa powitalną deklarację okręgowej rady związków zawodowych, redakcyjny artykuł powitalny oraz atrykuł o Łańcuckim, zaopatrzony w jego podobiznę. Prócz tego pismo ogłasza krótkie pozdrowienie delegacji w języku polskim.

Prasa sowiecka z pierwszej połowy września donosi o pobycie „polskiej delegacji" Łańcuckiego na Białorusi i zaproszeniu tej delegacji na Ukrainę sowiecką.

Sierp 8.IX, nawiązując do przyjazdu „delegacji polskiej" do USRR., wita delegację w imieniu polskich mas pracujących i oświadcza, że „faszyzm polski" nie dopuścił „delegacji" z ZSRR. do udziału w obradach warszawskiego zjazdu, obawiając się, iż delegaci sowieccy opowiedzą w Warszawie prawdę o ZSRR. Obecnie delegacja polska ujrzy twórczą pracę mas polskich na Ukrainie sowieckiej i podzieli się wrażeniami z narodem polskim. Pismo nawołuje proletarjat polski do walki o dyktaturę proletarjatu i wszechświatową republikę rad.

SYTUACJA POLITYCZNA W POLSCE.

Izwiestja 13.IX., informując w depeszy z Warszawy (Bratina), o negatywnem ustosunkowaniu się szeregu stronnictw do zaproszenia rządu na konferencję przywódców klubów sejmowych, pisze, iż w łonie PPS. zaznaczyły się w tym względzie dwa kierunki: zwolennicy pierwszego z nich sądzili, iż konferencja z udziałem marsz. Piłsudskiego będzie miała, jako jedyny wynik, rozgłos skandalu; zwolennicy drugiego byli zdania, iż z okazji zwołania konferencji PPS. zdoła uzyskać od rządu pewne koncesje w rodzaju zaniechania akcji rządu na terenie „Kas Chorych". Inicjatywa rządu dowodzi dążenia wpływowych kół do znalezienia wyjścia z impasu, stanowi dowód słabości rządu; wszelako o likwidacji istniejącej dyktatury, która jest popierana przez koła przemysłowe, niema narazie mowy. Korespondent zaznacza, iż kluby mniejszości słowiańskiej nie zostały zaproszone do udziału w konferencji. W ten sposób podkreślono, iż mniejszości te traktowane są w Polsce jako żywioł przeciwpaństwowy. To zaś traktowanie jest z kolei dowodem, iż polityka polska, która dążyła do utworzenia w Polsce ośrodków ukraińskiego ruchu przeciwsowieckiego, zupełnie zbankrutowała.

Izwiestja 12.IX. oświadczają, iż prasa polska ustosunkowała się entuzjastycznie do reelekcji Polski w Genewie. Z powodu tego entuzjazmu należy pamiętać, iż reelekcja Polski zapewniona była przy

pierwotnem jej obraniu w skład Rady Ligi Narodów, wobec tego głosy prasy polskiej dotyczące liczby głosów, oddanych za Polską podczas pierwszych i drugich wyborów, wydają się pismu śmiesznemi. Pismo jest zdania, iż sztuczny entuzjazm polskiej prasy ma na celu złagodzenie wrażenia, które wywierane jest na opinję polską przez pogorszenie się międzynarodowej sytuacji Polski.

Sawieckaja Biełaruś 6.IX. omawia walkę z niebezpieczeństwem prawicowem w polskiej partji komunistycznej, powołując się na uchwałę plenum centralnego komitetu tej partji. Plenum to potępiło poglądy Stefańskiego i Kostrzewy i wpływ tych poglądów na politykę komunizmu polskiego powinien być zlikwidowany w jak najkrótszym czasie.

Krasnaja Gazieta 4.IX., omawiając pogłoski o przewidywanych zmianach w składzie personalnym rządu polskiego, oświadcza, iż tarcia w kierowniczych kołach burżuazji polskiej wynikają na tle obostrzenia się kryzysu gospodarczego w Polsce. Początki tego kryzysu zaznaczyły się w 1928 roku, dowodząc, iż dyktatura marsz. ..ısudskiego zdolna była do utrzymania równowagi gospodarczej w Polsce zaledwie w ciągu dwuch lat. ı rudności gospodarcze wpłynęły na złagodzenie stosu... władzy wykonawczej do Sejmu. ..ecnie w Polsce niema więcej mowy o likwidacji Sejmu i o faszyzacji ustroju państwowego. Maleje wpływ grupy pułkowników, maleją również osobiste wpływy marsz. Piłsudskiego. Pierwszą rolę w życiu politycznem Polski zaczyna odgrywać wielka własność ziemska, której reprezentantem na widowni życia politycznego jest prof. Krzyżanowski. Próby uprzemysłowienia Polski z pomocą zagranicznego kapitału nie powiodły się, Polska skazana jest na to, aby pozostać krajem o wielkiej własności ziemskiej, państwem, w którym obszarnicy sprawują dyktaturę polityczną.

Izwiestja 12.IX. donoszą o skazaniu 21 komunistów przez sąd okręgowy w Równem, podkreślając „surowość wyroku".

POLSKA A FRANCJA.

Izwiestja 13.IX., podając w depeszy (Bratina) o oczekiwanym w Warszawie przyjeździe marsz. Petain'a, zaznaczają, iż ten delegat Francji „odwiedza po konferencji haskiej państwa, będące na usługach Francji". Celem przyjazdu marsz. Petain'a do Warszawy jest wzmocnienie węzłów, które łączą francuski sztab generalny z armją polską. Wpływ Francji na tę armję był nieco zmniejszony, a to przez osobiste antypatje marsz. Piłsudskiego. Zdaniem korespondenta, wbrew pewnym pogłoskom nie należy uważać przyjazdu marsz. Petain'a do Warszawy za demonstrację na korzyść istniejącego stanu rzeczy na zachodniej granicy Polski.

PAŃSTWA BAŁTYCKIE A Z. S. R. R.

Izwiestja 12.IX. ogłaszają wiadomość o wyjeździe łotewskich dygnitarzy do Polski p. n. „Przeciwsowieckie intrygi nad Bałtykiem".

Prasa sowiecka z pierwszej połowy września zarzuca Łotwie zbrojenie się przeciwko Z. S. R. R., mówi z okazji pobytu szefa finlandzkiego sztabu generalnego na Łotwie o „podejrzanych intrygach przeciwsowieckich nad Bałtykiem", oraz twierdzi, z powodu przyjazdu angielskiego wynalazcy mjr. Lloyda do Rygi, iż Anglja uzbraja armję łotewską w czołgi systemu Lloyda.

NOTATKI I INFORMACJE

RÓŻNE.

Izwiestja 13.IX., oceniają jako przeciwsowiecką akcję wszelkie dążenie do utworzenia pan-europejskiego związku państw i oświadczają, iż cały stosunek Z. S. R. R. do ewentualnej Pan-Europy polegać będzie na przeciwdziałaniu próbom, zmierzającym ku realizacji tej idei.

Prawda 31.VIII. w art. (Jaworskiego) „Kto ponosi winę za propagandę" zarzuca Anglji popieranie przeciwsowieckiej polityki państw bałtyckich i przeciwsowieckiej akcji „petlurowców", oświadczając, iż w chwili, gdy Anglja przedstawia rachunek rzekomych strat i ofiar, spowodowanych przez sowiecką propagandę, Z. S. R. R. przedstawić może ze swej strony rachunek ofiar, poniesionych wskutek udziału Anglji w przeciwsowieckiej interwencji zbrojnej i stałych intryg Anglji przeciwko Z. S. R. R.

Izwiestja 12.IX. donoszą o zwołaniu nadzwyczajnej sesji C. K. W. sowietów Tadżykistanu. Sesja ta rozstrzygnąć ma kwestję podniesienia Tadżykistanu do szeregu sowieckich republik związkowych.

Prasa emigracyjna z pierwszych dni września ogłasza, jako pogłoskę, wiadomość o dymisji komisarza ludowego oświaty Łunaczarskiego, który miał obrazić Stalina przez umieszczenie niestosownego napisu pod fotografją w piśmie „Iskusstwo". Jako następcę Łunaczarskiego prasa wymienia naczelnika urzędu politycznego rewolucyjnej rady wojennej Bubnowa. Omawiając stosunki partyjne, pisma podkreślają wpływ trzech najbliższych współpracowników Stalina — Mołotowa, Baumana i Kaganowicza.

Prasa sowiecka z pierwszej połowy września prowadzi kampanję przeciwko Bucharinowi i opozycji prawicowej. Pisma donoszą o wykryciu zwolenników prawicowej opozycji na terenie leningradzkiej organizacji partyjnej i w redakcji pisma „Leningradzkaja Prawda". Pisma ogłaszają uchwały partyjnych organizacyj, które domagają się od Bucharina potępienia jego błędów, donoszą o wykluczeniu kilku zwolenników opozycji prawicowej z leningradzkiej organizacji partyjnej oraz podają szczegóły ostrego zatargu między C. K. partji a krajowym komitetem partyjnym w Rostowie nad Donem. Komitet ten nie zastosował się do dyrektyw C. K. i poddał te dyrektywy surowej krytyce we własnej uchwale, którą ogłosił w prasie lokalnej.

ARTYKUŁY NIEUWZGLĘDNIONE.

Prawda 6.IX. Recenzja Trockiego o książce Warskiego i Próchniaka „Na froncie ideologicznym".

Poslednija Nowosti 3.IX. O zjeździe mniejszości rosyjskich. — Art. wst. o mniejszościach rosyjskich w Polsce, Rumunji i państwach bałtyckich.

Drukarnia „KADRA", Długa 50, tel. 186.30.

Drukowano na prawach rękopisu.